

Vragen bij het aanrecht

Vaak wordt mij gevraagd wat een mens thuis kan doen aan de duurzaamheid van de wereld. Immers, duurzaamheid vereist dat iedereen meewerkt, niet alleen de overheid en het bedrijfsleven, maar ook de consument. Om een simpele analogie te gebruiken: de bakker bakt het brood, de overheid bepaalt wat daar wel of niet in mag of moet zitten en de consument eet het. In die trits zitten alle duurzaamheidsvragen al verborgen: waar komt het graan voor het brood vandaan, hoe veel energie is er nodig voor de oven en transport? Moet de overheid daar eisen aan stellen? De consumenten zijn daarbij een belangrijke schakel: vriezen ze brood in, gooien ze het weg, roosteren ze het? Idem voor thee: hoe vaak zetten we verse thee en gooien we oude thee weg? Spoelen we onnodig kopjes en bordjes om in plaats van ze direct af te wassen of, beter nog, in de afwasmachine te zetten? Wie doet er niet expres wat extra afwasmiddel in het sop in de hoop dat alles schoner wordt? Hoe ver knijpen we onze tubes uit? Enzovoort.

Het is duidelijk dat je dit niet tot het absurde kan doorvoeren, anders ben je voortdurend bezig met het rekenen aan een LCA (*life cycle analysis*) voor ieder product en iedere handeling. En niet alles kan rationeel zijn: poezen en honden zijn per definitie onduurzame energievreters waarvoor dure eiwitten nodig zijn en de verwarming opgestookt moet worden.

Het grootste dilemma ligt trouwens bij het aanrechtdoekje, die vreselijke bron van bacteriën, veel erger dan alles wat je koopt. Dat doekje moet vaak gedesinfecteerd worden (dus in de was of magnetron), of een wegwerpdoekje zijn – allemaal beslissingen die effect hebben op de duurzaamheid. Maar wie zijn aanrechtdoekje verwaarloost, loopt het risico op ziektes met nog meer kosten dan alleen de duurzaamheid.

Louise O. Fresco

Gepubliceerd in Folia nr. 26, 01-04-2011